

SAMOREGULAČNÍ STANDARD ČASF č. 1/2023**Úprava pravidel distribuce nástrojů k investování**

Tento materiál představuje **samoregulační standard**, k jehož dodržování se zavázali členové ČASF. Nedodržení pravidel stanovených v tomto standardu v konkrétním případě nemusí samo o sobě znamenat jeho porušení. Přihlášení se k tomuto standardu nepředstavuje veřejnoprávní závazek a nemůže být v tomto smyslu sankcionováno.

Tento standard reflektuje nejlepší praxi při provozu závodů v oblasti distribuce nástrojů k investování, přičemž při jeho aplikaci je vždy nutné postupovat podle zásady přiměřenosti. Každý jednotlivý požadavek, resp. jeho konkrétní implikace, je nutné hodnotit s ohledem na velikost společnosti, její obchodní strukturu a specifikům jejího obchodního modelu.

Datum schválení orgány ČASF: 29. března 2023	
Datum účinnosti: 3.dubna 2023	
Poslední aktualizace:	

PREAMBULE

Vzhledem k tomu, že:

- (A) při poskytování Investičních služeb jsou Investiční zprostředkovatelé povinni dodržovat požadavky právních předpisů, především ZPKT, jejichž podstata a účel sleduje ochranu zájmů zákazníků;
- (B) na trhu lze identifikovat činnosti, typicky v podobě Típařství, které vykazují některé materiální znaky investičního zprostředkování, avšak které jsou z požadavků ZPKT vyjmuty; zkušenosti z trhu a dohledová praxe ČNB ukazují, že někteří Investiční zprostředkovatelé Típařství zneužívají k upřednostňování distribučních modelů, kterými ochranu ZPKT zákazníkům upírají neoprávněně;
- (C) na trhu lze identifikovat skupinu nástrojů coby prostředků investování, které mohou pro zákazníky přinášet srovnatelnou míru rizika jako Investiční nástroje, avšak při jejichž distribuci zákazníkům jim ZPKT srovnatelnou míru ochrany nezajišťuje;
- (D) ČASF coby reprezentant podstatné části trhu finančního zprostředkování má zájem zajistit náležitou ochranu zákazníků,

přijala ČASF následující Standard:

I. Úvodní ustanovení

- (1) Tento Standard se vztahuje na Členy ČASF.
- (2) Člen ČASF zajistí, aby pravidla tohoto Standardu dodržovali všichni Spolupracující distributoři a osoby, které ve prospěch tohoto člena vystupují jako Típaři.
- (3) Členové ČASF mohou odlišně od tohoto Standardu upravit své postupy vůči profesionálním zákazníkům.

II. Východiska

- (1) Člen ČASF je z Hlavních investiční služeb oprávněn poskytovat pouze Způsobilé investiční služby spadající do mezí jeho veřejnoprávního oprávnění.
- (2) Člen ČASF je v mezích svého veřejnoprávního oprávnění oprávněn poskytovat Způsobilé investiční služby pouze ve vztahu ke Způsobilým investičním nástrojům.

III. Principy

- (1) Člen ČASF vyhodnocuje, zda využíváním Típařství v rámci svého distribučního modelu či distribucí Jiných nástrojů nedochází k poškozování zájmu na ochraně zákazníka.
- (2) Člen ČASF zajistí, aby využívání Típařství ani jiné způsoby distribuce Jiných nástrojů nebyly prováděny v neprospěch zákazníka.
- (3) Člen ČASF se řídí tímto Standardem bez ohledu na technický charakter činnosti spadající do rozsahu jeho působnosti (tzv. princip technologické neutrality).

IV. Investiční nástroje

- (1) Člen ČASF distribuuje Způsobilé investiční nástroje tak, aby zájemcům byly vždy poskytnuty Způsobilé investiční služby.
- (2) Členovi ČASF je zakázána jakákoli forma distribuce Nezpůsobilého investičního nástroje.
- (3) Člen ČASF může v rámci svého distribučního procesu využívat techniky Típařství, a to za splnění těchto podmínek:
 - i. tato činnost se týká Způsobilého investičního nástroje a
 - ii. vede k tomu, že zájemci o investici bude ve vztahu k takovému Způsobilému investičnímu nástroji poskytnuta Způsobilá investiční služba Spolupracujícím distributorem.

V.
Jiné nástroje

- (1) Člen ČASF je oprávněn distribuovat Jiné nástroje či k nim vykonávat Típařství výhradně za předpokladu, že jsou splněny veškeré předpoklady právních předpisů pro jejich distribuci veřejnosti, a to za podmínek smluvně sjednaných.
- (2) Člen ČASF při distribuci Jiných nástrojů dodržuje přiměřeně principy poskytování Způsobilých investičních služeb ke Způsobilým investičním nástrojům sledující ochranu zájmu zákazníka.

VI.
Kontrolní systém

- (1) Člen ČASF zajistí, že dodržování tohoto Standardu podléhá náležité vnitřní kontrole v kontextu jeho řídicího a kontrolního systému.
- (2) Člen ČASF pravidelně vyhodnocuje efektivitu svých pravidel týkajících se dodržování tohoto Standardu a v případě potřeby bezodkladně přijme nápravu k zajištění souladu.

VII.
Závěrečná ustanovení

- (1) Pro účely tohoto Standardu mají pojmy v něm uvedené velkým počátečním písmenem význam jim přiřazený v Příloze č. 1.
- (2) Praktické příklady pravidel čl. IV a V Standardu jsou uvedeny v Příloze č. 2.

Příloha č. 1

Definice

Pro účely Standardu mají dále uvedené pojmy následující význam:

- (1) **ČASF** označuje Českou asociaci společností finančního zprostředkování a poradenství.
- (2) **Člen ČASF** označuje společně hlavního i přidruženého člena ČASF ve smyslu stanov ČASF.
- (3) **ČNB** označuje Českou národní banku.
- (4) **Nezpůsobilý investiční nástroj** znamená Investiční nástroj, který není Způsobilým investičním nástrojem.
- (5) **Investiční nástroj** má význam uvedený v § 3 ZPKT.
- (6) **Investiční služba** má význam uvedený v § 4 ZPKT.
- (7) **Investiční zprostředkovatel** má význam uvedený v § 29 odst. 1 ZPKT.
- (8) **Jiný nástroj** znamená prostředek odložené spotřeby určený k zhodnocení volných peněžních prostředků, který není Investičním nástrojem.
- (9) **Spolupracujícím distributorem** se rozumí osoba, která při distribuci Investičních či Jiných nástrojů zákazníkům jedná jménem nebo na účet Člena ČASF.
- (10) **Standard** znamená tento samoregulační standard ČASF č. 1/2022.
- (11) **Tipařstvím** se ve smyslu ustáleného výkladu ČNB ve vztahu k ZPKT rozumí činnost, která není Investiční službou, spočívající výhradně v zjištění zájmu osoby o případné uzavření smlouvy týkající se Investičních nástrojů a předání této informace společně s kontaktními údaji zájemce poskytovateli investičních služeb.
- (12) **Tipařem** se rozumí osoba vykonávající Tipařství.
- (13) **ZPKT** označuje zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.
- (14) **Způsobilá investiční služba** znamená Hlavní investiční službu předpokládanou § 4 odst. 2 písm. a) ZPKT (též ve spojení s § 4 odst. 4 ZPKT) a § 4 odst. 2 písm. e) ZPKT.
- (15) **Způsobilý investiční nástroj** znamená Investiční nástroj uvedený v § 29 odst. 3 ZPKT.

Ostatní pojmy v Standardu uvedené velkým počátečním písmenem mají význam jim přiřazený v ZPKT.

Příloha č. 2

Příklady

Příklad č. 1: ke čl. IV odst. 1 Standardu (*distribuce Způsobilých investičních nástrojů*)

Člen ČASF vyjednávat smlouvu s osobou, která jej má zastupovat při distribuci (Způsobilých investičních nástrojů, tj.) cenných papírů představujících podíl na domácích fondech kolektivního investování či kvalifikovaných investorů či na srovnatelných zahraničních investičních fondech, dluhopisů vydávaných Českou republikou, hypotečních zástavních listů a/nebo dluhopisů se schváleným prospektem (nebo srovnatelným dokumentem), při jednáních s retailovými klienty, potažmo při jiných činnostech přijímání a předávání pokynů k nakládání s těmito nástroji či při poskytování investičního poradenství k nim. Člen ČASF je v tomto případě povinen zajistit, aby tato osoba prováděla distribuci výhradně v režimu všech pravidel ZPKT (tj. zejména byla k této činnosti oprávněna, disponovala příslušnými odbornými znalostmi a postupovala v souladu se zákonem).

Příklad č. 2: ke čl. IV odst. 2 Standardu (*distribuce Nezpůsobilých investičních nástrojů*)

Člen ČASF zvažuje rozšířit své produktové portfolio o distribuci (Nezpůsobilých investičních nástrojů, tj.) např. korporátních dluhopisů bez schváleného prospektu, akcií, směnek, podílů v uskupeních dle § 15 zák. č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů, forexových obchodů či binárních opcí. Vzhledem k tomu, že Členovi ČASF je distribuce těchto nástrojů zakázána, není oprávněn uvedený záměr zrealizovat, a je povinen toto omezení náležitým způsobem promítnout i do své distribuční sítě.

Příklad č. 3: ke čl. IV odst. 3 Standardu (*Tipařství k Investičním nástrojům*)

Člen ČASF zvažuje využít neregulovaných služeb osob, které by v obecné rovině zjišťovali zájem jiných o Investiční nástroje a předávali dále tyto informace společně s kontaktními údaji zájemce. Nepostupuje v rozporu s tímto Standardem, pokud by využil Tipaře ve vztahů k zájemcům s vnitřním vztahem k němu, pokud se tento vztah zakládá na zařazení zájemce do organizační struktury nebo distribuční sítě člena (např. vůči svým pracovníkům nebo Spolupracujícím distributorům), a za předpokladu, že Tipařství bude poskytnuto ve vztahu ke Způsobilému investičnímu nástroji a v rámci něj příslušné informace předány Spolupracujícím distributorovi tohoto člena s oprávněním poskytnout Způsobilou investiční službu k tomuto Způsobilému investičnímu nástroji (typicky vázanému zástupci).

Příklad č. 4: ke čl. V odst. 1 Standardu (*distribuce či Tipařství ve vztahu k Jiným nástrojům*)

Člen ČASF hodlá zákazníkům prodávat např. zlato nebo kryptoměny. Nepostupuje v rozporu s tímto Standardem, pokud tento prodej umožní, jsou-li splněny veškeré požadavky právních předpisů pro jejich distribuci veřejnosti. Jakýkoli Spolupracující distributor Člena ČASF, či Tipař jednajících v jeho prospěch, jsou přitom omezeni právy a povinnostmi sjednanými s Členem ČASF ve smlouvě (která typicky může předpokládat požadavek na vzdělávání v příslušné oblasti k zajištění náležité odbornosti).

Příklad č. 5: ke čl. V odst. 2 Standardu (*analogie při distribuci či Tipařství k Jiným nástrojům*)

Distribuce Jiných nástrojů není regulována ZPKT. Produkty spadající pod Jiné nástroje však mohou být pro zákazníky někdy přinejmenším srovnatelně rizikové jako Investiční nástroje. K zajištění náležité ochrany zákazníků by proto měl být Člen ČASF i při distribuci Jiných nástrojů vázán principy poskytování Způsobilých investičních služeb ke Způsobilým investičním nástrojům stanovenými ZPKT k ochraně zájmů zákazníka. Zejména by měl i při této činnosti být povinen sledovat a jednat v nejlepším zájmu zákazníka.